

PODMIENKY OPRÁVNENOSTI VÝDAVKOV

Táto príloha výzvy s kódom OPVaI-MH/DP/2016/1.2.2-02 stanovuje všeobecné ako aj špecifické podmienky oprávnenosti výdavkov a vymedzuje zoznam a kategorizáciu oprávnených výdavkov. Príloha zároveň definuje pravidlá a pomocné nástroje uplatňované pri posudzovaní hospodárnosti výdavkov projektov.

Cieľom tejto prílohy je prehľadným spôsobom zdefinovať pravidlá oprávnenosti výdavkov pre projekty predkladané v rámci tejto výzvy tak, aby boli vytvorené podmienky pre transparentné, jednoznačné a efektívne posudzovanie oprávnenosti výdavkov projektov v procese ich schvaľovania a implementácie.

Postupy a pravidlá súvisiace s preukazovaním (dokladovaním) oprávnenosti výdavkov v procese implementácie projektov sú uvedené v Príručke pre prijímateľa.

Postupy a pravidlá procesov verejného obstarávania ako aj postupy obstarávania zákaziek, na ktoré sa nevzťahuje zákon o VO¹, upravuje Príručka k procesu verejného obstarávania.

Za interpretáciu oprávnenosti výdavkov v rámci výzvy zodpovedá SO.

A. Všeobecné podmienky oprávnenosti výdavkov

Vecná oprávnenosť výdavkov

Z hľadiska vecnej oprávnenosti musí výdavok spĺňať nasledujúce podmienky:

- a) výdavok je v súlade s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi (napr. zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy², zákon o VO, Nariadenie o EFRR³, zákon o štátnej pomoci⁴, zákonník práce⁵, zákon o DPH⁶, zákon o účtovníctve⁷). V tejto súvislosti sa v súlade s čl. 3 ods. 3 Nariadenia o EFRR Nariadenia za neoprávnené výdavky považujú výdavky na:
- odstavenie alebo výstavba jadrových elektrární;
 - investície, ktorých cieľom je zníženie emisií skleníkových plynov z činností uvedených v prílohe 1 k smernici 2003/87/ES;
 - výroba, spracovanie a uvádzanie tabaku a tabakových výrobkov na trh;
 - podniky v ťažkostiach vymedzené v právnych predpisoch Únie o štátnej pomoci;
 - investície do letiskovej infraštruktúry, pokiaľ nesúvisia s ochranou životného prostredia alebo ich nesprevádzajú investície nevyhnutné na zmiernenie alebo zníženie negatívneho vplyvu tejto infraštruktúry na životné prostredie;
- b) výdavok je vynaložený na projekt (existencia priameho spojenia s projektom) schválený Poskytovateľom a realizovaný v zmysle podmienok výzvy, podmienok schémy štátnej pomoci na podporu inovácií a technologického transferu v znení dodatku č. 1 (ďalej len "schema štátnej pomoci").

¹ Zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov; resp. pre postupy zadávania zákaziek začaté do 17. 04. 2016 vrátane zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (znenie zákona účinné do 17.04.2016 vrátane).

² Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1301/2013 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a o osobitných ustanoveniach týkajúcich sa cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1080/2006

⁴ Zákon č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

⁵ Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov.

⁶ Zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov.

⁷ Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

pomoci"), ktorá tvorí prílohu č. 4 výzvy, podmienok zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku (ďalej len „Zmluva o poskytnutí NFP“);

- c) výdavky sú vynaložené v súlade s pravidlami OP VaI (ďalej aj „OP“) na oprávnené aktivity, v súlade s obsahovou stránkou projektu, zodpovedajú časovej následnosti aktivít projektu a prispievajú k dosiahnutiu plánovaných cieľov projektu;
- d) výdavok je primeraný, t.j. zodpovedá obvyklým cenám v danom mieste a čase a zodpovedá potrebám projektu;
- e) výdavok spĺňa zásady hospodárnosti⁸, efektívnosti⁹, účelnosti¹⁰ a účinnosti¹¹, vrátane zásady riadneho finančného hospodárenia podľa čl. 30 nariadenia 966/2012¹²;
- f) výdavky musia byť identifikovateľné a preukázateľné a musia byť doložené účtovnými dokladmi (faktúrami alebo inými účtovnými dokladmi rovnocennej preukaznej hodnoty), ktoré sú riadne evidované v účtovníctve prijímateľa v súlade s platnou legislatívou a zmluvou o poskytnutí NFP. Výdavky musia byť preukázateľne vynaložené a uhradené prijímateľom.

V prípade, že sa Prijímateľ podieľa na viacerých projektoch v rámci EŠIF, uplatní vo všetkých projektoch pre danú skupinu výdavkov rovnakú metodiku výpočtu oprávnenej časti výdavkov.

V zmysle čl. 65 ods. 11 všeobecného nariadenia na jeden projekt možno udeliť príspevok z jedného alebo viacerých európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej len „EŠIF“) alebo z jedného alebo viacerých OP a z iných nástrojov EÚ v prípade, že sa na výdavkovú položku zahrnutú do žiadosti o platbu (ďalej aj „ŽoP“) na úhradu jedným z EŠIF neposkytla podpora z iného fondu alebo nástroja EÚ, ani podpora z rovnakého fondu v rámci iného OP.

Časová oprávnenosť výdavkov

Z hľadiska časovej oprávnenosti musí výdavok v súlade s čl. 65 všeobecného nariadenia spĺňať nasledujúce podmienky:

- a) výdavok musí skutočne vzniknúť a byť uhradený Prijímateľom medzi 1. januárom 2014 a dňom ukončenia realizácie projektu, nie však neskôr ako 31. decembra 2023;
- b) výdavky projektu môžu vzniknúť výlučne v priebehu realizácie projektu, pričom platí, že žiadateľ nesmie začať práce projekte pred predložením ŽoNFP. Začatie prác na projekte predstavuje začatie stavebných prác týkajúcich sa investície alebo prvý právny záväzok objednať zariadenie alebo akýkoľvek iný záväzok, na základe ktorého je investícia nezvratná, podľa toho, čo nastane skôr. Prípravné práce, ako je získanie povolení, vypracovanie štúdií uskutočniteľnosti alebo realizácia verejného obstarávania sa nepokladá za začatie prác.

Pri posudzovaní oprávnenosti výdavku sa posudzuje obdobie jeho vzniku a úhrady. Za dátum vzniku sa považuje dátum uskutočnenia účtovného prípadu, ktorý je jednou z náležitostí účtovného dokladu. Dňom uskutočnenia účtovného prípadu je deň splnenia dodávky, platby záväzku, inkasa pohľadávky, započítania pohľadávky, postúpenia pohľadávky, poskytnutia a prijatia preddavku, pohybu majetku vo vnútri účtovnej jednotky a deň zistenia ďalších skutočností vyplývajúcich z osobitných predpisov alebo z vnútorných podmienok účtovnej jednotky, ktoré sú predmetom účtovníctva a ktoré v účtovnej jednotke nastali a účtovná jednotka má k dispozícii potrebné podklady, ktoré dokumentujú tieto skutočnosti;

⁸ vynaloženie verejných financií na vykonanie činnosti alebo obstaranie tovarov, prác a služieb v správnom čase, vo vhodnom množstve a kvalite za najlepšiu cenu.

⁹ najvýhodnejší vzájomný pomer medzi použitými verejnými financiami a dosiahnutými výsledkami.

¹⁰ vzťah medzi určeným účelom použitia verejných financií a skutočným účelom ich použitia.

¹¹ plnenie určených cieľov a dosahovanie plánovaných výsledkov vzhľadom na použité verejné financie.

¹² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, EURATOM) č. 966/2012 z 25. októbra 2012, o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie a zrušení nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002.

c) v súlade s čl. 65 ods. 9 všeobecného nariadenia v prípade zmeny a doplnenia OP sú výdavky, ktoré sa stanú oprávnenými z dôvodu zmeny a doplnenia OP, oprávnené len odo dňa predloženia žiadosti o zmenu a doplnenie EK.

Územná oprávnenosť výdavkov

Z hľadiska územnej oprávnenosti musí výdavok spĺňať nasledujúce podmienky:

- a) výdavok je realizovaný na oprávnenom území, t.j. na území na ktoré sa vzťahuje oprávnené miesto realizácie aktivít projektu¹³ v zmysle výzvy a Schémy štátnej pomoci,
- b) výdavok má mať väzbu na podporovaný región/územie, ktorý musí mať z realizácie projektu preukázateľný úplný alebo prevažujúci prospech.

B. Špecifické podmienky oprávnenosti výdavkov

Štátna pomoc

Pravidlá oprávnenosti výdavkov pre výzvu sa vzťahujú aj na poskytovanie príspevku v rámci pravidiel štátnej pomoci, pričom osobitné pravidlá oprávnenosti výdavkov sú zároveň upravené aj v Schéme štátnej pomoci. Preto, aby bol výdavok považovaný za oprávnený, musí okrem pravidiel oprávnenosti výdavkov pre výzvu s kódom OPVal-MH/DP/2016/1.2.2-02, spĺňať zároveň pravidlá oprávnenosti stanovené v Schéme štátnej pomoci.

Projekty generujúce príjem

V prípade projektov, ktoré vytvárajú príjem po ich ukončení, je potrebné celkové oprávnené výdavky projektu znížiť o čisté príjmy¹⁴, aby bola zabezpečená primeraná výška pomoci (t.j. aby nedošlo k neadekvátnemu poskytovaniu finančných prostriedkov OP nad rámec skutočnej potreby projektu). Uvedená primeraná výška pomoci predstavuje tzv. „medzeru vo financovaní“, ktorá vzniká, ak čistý príjem za príslušné obdobie nedokáže v plnej miere pokryť investičné výdavky projektu. Vzhľadom na uvedené platí, že oprávnené výdavky na projekty vytvárajúce príjmy neprevýšia súčasnú hodnotu investičných výdavkov, po odpočítaní súčasnej hodnoty čistého príjmu z investície za stanovené obdobie. Ak na spolufinancovanie nie sú oprávnené všetky investičné výdavky, čistý príjem sa prideliť pomerne k oprávneným a neoprávneným častiam investičných výdavkov.

Pre účely tejto výzvy sa za projekty, ktoré po ukončení realizácie môžu vytvárať čistý príjem, považujú projekty s celkovými oprávnenými výdavkami vyššími ako 1 mil. EUR, ktoré sú realizované prijímateľmi, ktorí sú veľkými podnikmi.

Vzhľadom na charakter aktivít podporovaných (oprávnených) v rámci tejto výzvy nie je objektívne možné čistý príjem projektov stanoviť vopred. Z tohto dôvodu žiadateľ nie je povinný identifikovať a zohľadniť čisté príjmy v rámci žiadosti o poskytnutie NFP. Čisté príjmy budú určené a odpočítané od celkových oprávnených výdavkov až v procese implementácie, resp. udržateľnosti projektu na základe výpočtu finančnej medzery prostredníctvom finančnej analýzy projektu zrealizovanej zo strany prijímateľa v súlade s príslušnými ustanoveniami Príručky pre prijímateľa a Metodiky pre vypracovanie finančnej analýzy projektu, ktoré sú zverejnené na webovom sídle OP Val.

¹³ V rámci úrovne krajov NUTS III ide o územie Trnavského, Trenčianskeho, Nitrianskeho, Banskobystrického, Žilinského, Prešovského, Košického kraja.

¹⁴ Čistými príjmami sa rozumejú príjmy projektu po odpočítaní všetkých prevádzkových výdavkov a výdavkov na náhradu zariadenia s krátkou životnosťou, ktoré vzniknú v priebehu príslušného obdobia. Úspory prevádzkových nákladov, ktoré vznikli počas projektu, sa považujú za čistý príjem, ak nie sú kompenzované rovnocenným znížením prevádzkových dotácií.

Verejné obstarávanie

Všetky verejné obstarávania na dodanie tovaru, uskutočnenie stavebných prác a poskytnutie služieb bezprostredne súvisiacich s realizáciou hlavnej aktivity projektu musia byť realizované v súlade so zákonom o VO, smernicou č. 2014/24/EÚ2011 z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES, Zmluvou o poskytnutí NFP a Príručkou k procesu verejného obstarávania.

Žiadateľ je povinný, okrem výnimiek uvedených vo výzve začať¹⁵ verejné obstarávanie na hlavnú aktivitu projektu, ktorú bude realizovať dodávateľsky (dodanie tovaru, uskutočnenie stavebných prác, poskytnutie služieb) a ktorá je predmetom oprávnených výdavkov projektu s výnimkami uvedenými vo výzve.

Verejné obstarávanie súvisiace s realizáciou hlavnej aktivity projektu bude overené zo strany Poskytovateľa v rámci finančnej kontroly VO. V prípade identifikovania nedostatkov v procese VO Poskytovateľ uplatní finančnú opravu v zodpovedajúcej výške, resp. nepripustí predmetné výdavky do financovania, t.j. výdavky budú považované za neoprávnené. Ak záverom finančnej kontroly VO bude uplatnenie finančnej opravy, resp. nepripustenie predmetných výdavkov do financovania, môže prijímateľ opakovať predmetné VO maximálne jedenkrát.

Za účelom minimalizovania rizika vzniku neoprávnených výdavkov upozorňujeme žiadateľov/prijímateľov na povinnosť postupovať pri obstarávaní tovarov, služieb a prác potrebných pre realizáciu hlavnej aktivity projektu podľa Príručky k procesu VO zverejnenej na webovom sídle OP Val, ktorá má záväzný charakter, okrem ustanovení, z ktorých znenia je zrejmé, že sú odporúčacieho charakteru.

Poskytovateľ nebude pre účely posúdenia splnenia podmienky poskytnutia príspevku – podmienka začatia VO na hlavnú aktivitu projektu akceptovať VO začaté pred 01. 01. 2015 a obchodné verejné súťaže realizované postupom podľa §218 - §288 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník. Výdavky vyplývajúce z týchto obstarávaní nebudú poskytovateľom pripustené do financovania, t.j. budú považované za neoprávnené.

C. Kategorizácia oprávnených výdavkov

Kategorizácia oprávnených výdavkov je pre účely výzvy definovaná do uzavretého zoznamu tried a skupín oprávnených výdavkov a v rámci nich najčastejšie sa vyskytujúce typy oprávnených výdavkov¹⁶ v rámci tejto výzvy. Kategorizácia oprávnených výdavkov je v súlade s číselníkom oprávnených výdavkov vydaným Centrálnym koordinačným orgánom v rámci Metodického pokynu č. 4 k číselníku oprávnených výdavkov. Vecné vymedzenie výdavkov vrátane ich špecifikácií vychádza z opatrení Ministerstva financií SR, ktorými sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania. Napriek tomu, že kategorizácia výdavkov definovaná v číselníku oprávnených výdavkov vydanom Centrálnym koordinačným orgánom vychádza z účtovnej osnovy, nekopíruje ju. Výstupy z účtovníctva účtovnej jednotky/Prijímateľa teda nemusia byť totožné so zaradením nákladov/výdavkov do skupín výdavkov tak, ako to určuje číselník oprávnených výdavkov, resp. zoznam oprávnených výdavkov v rámci tejto výzvy.

Účelom kategorizácie výdavkov v zozname oprávnených výdavkov je uľahčiť žiadateľom/Prijímateľom správne zaradenie oprávnených typov výdavkov do príslušných skupín oprávnených výdavkov v systéme ITMS2014+ (najmä pri príprave ŽoNFP/zostavovaní rozpočtu projektu a pri príprave žiadostí o platbu).

¹⁵ Verejné obstarávanie sa bude považovať za začaté dňom odoslania oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania alebo iného obdobného dokumentu, ktorým sa verejné obstarávanie vyhlasuje, na zverejnenie spôsobom stanoveným zákonom o verejnom obstarávaní. Zverejnenie predbežného oznámenia alebo jeho zaslanie na zverejnenie sa nepovažuje za začatie verejného obstarávania.

¹⁶ Zoznam oprávnených výdavkov neobsahuje kompletný (konečný) zoznam typov oprávnených výdavkov.

Zoznam oprávnených výdavkov je na úrovni skupín oprávnených výdavkov integrovaný do ITMS2014+. Prostredníctvom zoznamu oprávnených výdavkov v rámci výzvy overuje poskytovateľ vecnú oprávnenosť výdavkov projektu.

Zoznam oprávnených výdavkov v rámci výzvy

Trieda 01 – Dlhodobý nehmotný majetok¹⁷

Do tejto triedy oprávnených výdavkov sa zaraďujú najmä nehmotné výsledky z vývojovej a obdobnej činnosti, softvér, oceniteľné práva.

Oprávnenými výdavkami na účely obstarania dlhodobého nehmotného majetku je obstarávacia cena definovaná podľa § 25 ods. (6) písm. a) zákona. o účtovníctve.

Podiel výdavkov na obstaranie dlhodobého nehmotného majetku **nesmie presiahnuť 50%** z celkových oprávnených výdavkov na projekt.

Skupina 013 Softvér

- nákup softvéru (výdavky na obstaranie softvéru vrátane výdavkov na obstaranie licencií súvisiacich s používaním softvéru napr. multilicencie, skupinové licencie, atď; ak je kúpený samostatne a nie je súčasťou obstarania technológie, zariadenia, prípadne hardvéru a jeho ocenenia¹⁸),
- technické zhodnotenie / modernizácia softvéru¹⁹,
- vývoj aplikačného softvéru realizovaný dodávateľsky.

Za oprávnený výdavok nie je možné považovať softvér vytvorený vlastnou činnosťou za účelom používania pre potreby účtovnej jednotky alebo na účely obchodovania s ním, ak nejde o softvér na zákazku alebo o súčasť dodávky hardvéru.

Skupina 014 Oceniteľné práva

- nákup licencií (okrem výdavkov na obstaranie licencií súvisiacich s používaním softvéru, ktoré sa zaraďujú do skupiny výdavkov 013),
- nákup autorských práv a patentov,
- nákup receptov,
- nákup predmetov priemyselných práv (úžitkové vzory a iné výsledky duševnej tvorivej činnosti, ak sa obstarali za odplatu).

Skupina 019 Ostatný dlhodobý nehmotný majetok

- nákup ostatných nehmotných aktív.

¹⁷ Dlhodobým nehmotným majetkom sú zložky majetku, ktorých ocenenie je vyššie ako suma 2.400,- EUR a doba použiteľnosti dlhšia ako jeden rok. Nehmotný majetok, ktorého ocenenie sa rovná tejto sume alebo je nižšie, možno zaradiť (podľa rozhodnutia účtovnej jednotky - prijímateľa) do dlhodobého nehmotného majetku, ak doba použiteľnosti tohto majetku je dlhšia ako jeden rok.

¹⁸ V prípade, ak je softvér súčasťou obstarávanej technológie, je potrebné ho v podrobnom rozpočte projektu zaradiť do skupiny výdavkov „022 Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí“.

¹⁹ Technickým zhodnotením softvéru sa rozumie rozšírenie programového produktu o nové funkcie, funkčná zmena aplikácie, ktorá nevyplýva zo zmenených legislatívnych podmienok, zdokonalenie používaného softvérového produktu, nahradenie programu novšou vylepšenou aplikáciou a pod. Technickým zhodnotením softvéru nie je aktualizácia existujúceho programového produktu, napr. prispôbenie programu platnej legislatíve, odstránenie chýb programu, zmena dát v databáze (update). Update nie je technickým zhodnotením softvéru a účtuje sa na ťarchu účtu nákladov.

Trieda 02 – Dlhodobý hmotný majetok²⁰

Oprávnenými výdavkami na účely obstarania dlhodobého hmotného majetku je obstarávacia cena definovaná podľa § 25 ods. (6) písm. a) zákona o účtovníctve.

Skupina 022 Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí

- nákup výrobných zariadení a zariadení na poskytovanie služieb, technologické celky a pod.

V rámci tejto kategórie je oprávnené aj obstaranie dopravných zariadení, pokiaľ sú tieto súčasťou obstarávaného stroja, prístroja, zariadenia alebo technológie.

- výdavky, ktoré sú súčasťou obstarávacej ceny stroja/prístroja/zariadenia súvisiace s dodávkou a montážou stroja/prístroja/zariadenia.

Majetok (hmotný aj nehmotný) obstaraný v rámci projektu z NFP alebo z jeho časti musí spĺňať tieto podmienky:

- musí byť používaný výlučne prijímateľom pri výkone podnikateľskej činnosti v rámci projektu, na ktorý sa pomoc poskytuje;
- musí byť zaradený do majetku prijímateľa a zostať v jeho majetku minimálne päť rokov (3 roky v prípade, ak je žiadateľom MSP) po finančnom ukončení projektu pri dodržaní zákona o účtovníctve v znení neskorších predpisov (odpisovanie majetku);
- musí byť zakúpený od tretích strán za trhových podmienok na základe výsledkov verejného obstarávania vykonaného v zmysle zákona o VO bez toho, aby nadobúdateľ vykonával kontrolu nad predávajúcim v zmysle článku 3 Nariadenia Rady (ES) č. 139/2004 z 20. 01. 2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi (Nariadenie ES o fúziách) alebo naopak, pričom verejné obstarávanie je žiadateľ povinný začať vykonávať najneskôr ku dňu predloženia ŽoNFP. V prípade obstarania majetku podľa §5 ods. 4 Zákona o verejnom obstarávaní je žiadateľ povinný postupovať v zmysle platného Metodického pokynu CKO č. 14 k zadávaniu zákaziek v hodnote nad 5 000 €, ktorý bližšie definuje pravidlá a postupy zadávania predmetných zákaziek. Výdavky budú považované za neoprávnené v prípade nesplnenia metodickým pokynom stanovených povinností pri ich zadávaní.

Zoznam neoprávnených výdavkov

Za oprávnené výdavky **nie je možné považovať** najmä tieto výdavky:

- výdavky na prípravu žiadosti o poskytnutie NFP a riadenie projektu vrátane výdavkov na realizáciu verejného obstarávania;
- výdavky na nákup pozemkov a nehnuteľností;
- výdavky na stavebné práce (vrátane stavebných úprav súvisiacich s inštaláciou stroja/prístroja/zariadenia);

²⁰ Dlhodobým hmotným majetkom sú zložky majetku, ktorých ocenenie je vyššie ako suma 1.700,- EUR a doba použiteľnosti dlhšia ako jeden rok. Hmotný majetok, ktorého ocenenie sa rovná alebo je nižšie ako suma 1.700,- EUR, možno zaradiť (podľa rozhodnutia účtovnej jednotky - prijímateľa) do dlhodobého hmotného majetku, ak prevádzkovo-technické funkcie (doba použiteľnosti) sú dlhšie ako jeden rok.

- výdavky vynaložené na obstaranie použitého hmotného majetku, resp. z časti použitého (reparovaného);
- výdavky na opravu a údržbu, pravidelné obnovovacie investície súvisiace s výmenou strojov, prístrojov, zariadení a technológií;
- prevádzkové výdavky;
- interiérové vybavenie objektov (napr. nábytok, podlahoviny a koberce, iné);
- mzdové výdavky;
- výdavky na leasing;
- výdavky na obstaranie dopravných prostriedkov;
- výdavky na jednoduché nahradenie zastaraných strojov/prístrojov/zariadení/technológií novými strojmi/prístrojmi/zariadeniami/technológiami s rovnakými, resp. horšími technickými parametrami;
- DPH v prípade, keď je nárokovateľná na vrátenie akýmkoľvek spôsobom;
- rezerva na nepredvídané výdavky;
- výdavky na poistenie majetku nadobudnutého v súvislosti s realizáciou projektu;
- poplatky (správne, colné, bankové a pod.) a kurzové straty;
- sankčné poplatky, pokuty²¹ a penále, prípadne ďalšie sankčné výdavky, či už dohodnuté v zmluvách alebo vzniknuté z iných príčin;
- náklady na predĺženie záručnej doby technológií nad zákonom určenú záručnú dobu;
- náklady na prípravu pracovníkov v súvislosti s prevádzkou strojov, prístrojov, zariadení a technológií;
- hotovostné platby.

D. Pravidlá hospodárnosti výdavkov

Žiadateľ/prijímateľ je povinný v zmysle osobitných predpisov pri používaní verejných prostriedkov, ktorým je aj NFP, zachovávať zásadu hospodárnosti, a preto bude Poskytovateľ v rámci procesnej fázy konania o ŽoNFP a realizácie projektu vrátane procesu verejného obstarávania a obstarávania nespádajúceho pod pravidlá verejného obstarávania posudzovať, či navrhnuté výdavky projektu spĺňajú podmienku hospodárnosti a či zodpovedajú obvyklým cenám v danom mieste a čase. Každá z vyššie uvedených procesných fáz má špecifické zameranie, rozsah, účel a časové začlenenie do implementačného procesu. Z uvedeného vyplýva, že aj rozsah a zameranie posúdenia zásady hospodárnosti je pre jednotlivé fázy diferencované.

Východiskom pre posudzovanie oprávnenosti výdavkov projektov v rámci výzvy z pohľadu ich hospodárnosti je Metodický pokyn CKO č. 18 k overovaniu hospodárnosti výdavkov na programové obdobie 2014 - 2020, ktorý formuluje základné pravidlá a postupy pre proces posudzovania zásady hospodárnosti výdavkov projektu, resp. ŽoNFP.

²¹ Napr. pokuty uložené v súlade s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov za porušenie princípu „znečisťovateľ platí“ a iné druhy uložených peňažných alebo nepeňažných sankcií.

Nastavenie podmienok vzťahujúcich sa na hospodárnosť výdavkov dopytovo - orientovaných projektov OP Val vychádza zo snahy Poskytovateľa zabezpečiť efektívny spôsob preukazovania (zo strany žiadateľa/prijímateľa) a overovania (zo strany Poskytovateľa) hospodárnosti výdavkov projektu.

Žiadateľ/prijímateľ sa nezbavuje výlučnej a konečnej zodpovednosti za dodržanie zásady hospodárnosti úkonom Poskytovateľa uskutočneným v rámci jednej z vyššie uvedených procesných fáz implementácie, ktorým neidentifikoval porušenie zásady hospodárnosti. Poskytovateľ je oprávnený aj na základe nových, resp. opakovaných úkonov uskutočnených v rámci jednej z vyššie uvedených procesných fáz implementácie uplatniť voči Prijímateľovi sankcie za nedodržanie zásady hospodárnosti.

V rámci výzvy bude Poskytovateľ pri posudzovaní hospodárnosti výdavkov využívať nasledovné pomocné nástroje, ktoré pomáhajú získať primerané uistenie o tom, že výdavky na realizované projekty (resp. výdavky uvádzané v ŽoNFP) sú vynaložené hospodárne:

- prieskum trhu,
- zrealizované verejné obstarávanie,
- znalecký alebo odborný posudok,
- percentuálne limity.

Prieskum trhu

Prieskum trhu predstavuje najvyužívanejší pomocný nástroj na overovanie hospodárnosti výdavkov v rámci výzvy. Prostredníctvom prieskumu trhu žiadateľ preukazuje hospodárnosť výdavkov, ktorých hospodárnosť nepreukazuje prostredníctvom zrealizovaného VO alebo znaleckým/odborným posudkom.

Žiadateľ vykoná prieskum trhu s predložením minimálne 3 ponúk od rôznych potenciálnych dodávateľov na predmet zákazky tovaru alebo služby s cieľom zistenia aktuálnych cenových úrovní. V prípade objektívnych skutočností vyplývajúcich zo špecifik typov oprávnených výdavkov projektu je žiadateľa oprávnený preukázať hospodárnosť výdavkov aj prostredníctvom menej ako 3 ponúk od rôznych potenciálnych dodávateľov.

V prípade, že daný výdavok spadá pod tovar alebo službu, ktorá je v zmysle zákona o VO bežne dostupný na trhu, prieskum trhu môže žiadateľ vykonať aj na základe údajov zverejnených na elektronickom trhovisku (www.eks.sk). V tomto prípade identifikuje minimálne 3 rovnaké alebo porovnateľné zákazky (s ohľadom na predmet zákazky), ktoré vyhodnotí na základe kritéria najnižšej ceny, resp. ekonomicky najvýhodnejšej ceny, ktorá bude preukazovať hospodárnosť výdavku požadovaného žiadateľom.

Výstupné informácie o vykonanom prieskume trhu žiadateľ zaznamená vo vyhodnotení prieskumu trhu v ktorom vyhodnotí výsledky prieskumu trhu z hľadiska najnižšej ceny resp. z hľadiska ekonomicky najvýhodnejšej ponuky. Vyhodnotenie prieskumu trhu predloží žiadateľ ako prílohu ŽoNFP.

Poskytovateľ využíva prieskum trhu v prípade, ak informácie, ktoré sú výstupom realizovaného prieskumu trhu pre neho predstavujú nevyhnutnú podporu rozhodovania pri posúdení hospodárnosti výdavkov projektu.

V prípade, ak výška výdavkov nárokových žiadateľom v rozpočte prevyšuje ceny identifikované Poskytovateľom na základe ním vykonaného prieskumu trhu, považuje tieto výdavky za

nehospodárne a teda neoprávnené, t.j. maximálna výška oprávnených výdavkov jednotkových cien žiadateľa/prijímateľa je výška oprávnených výdavkov stanovená Poskytovateľom na základe ním vykonaného prieskumu trhu.

Zrealizované verejné obstarávanie

Vo všeobecnosti platí, že v prípade výdavkov spadajúcich pod pravidlá verejného obstarávania, sú na financovanie oprávnené výdavky do výšky, ktorá bola stanovená verejným obstarávaním a v súlade s výsledkami finančnej kontroly VO vykonanej Poskytovateľom.

V prípade, ak žiadateľ ukončil proces VO pred predložením ŽoNFP, je oprávnený preukázať hospodárnosť predmetných výdavkov na základe výsledku zrealizovaného VO. V takom prípade žiadateľ stanoví v rozpočte ŽoNFP výšku oprávnených výdavkov v zmysle ukončeného verejného obstarávania podľa zákona o VO. Poskytovateľ posúdi hospodárnosť oprávnených výdavkov na základe výsledku finančnej kontroly VO.

Týmto nie je dotknutá povinnosť dodržania stanoveného percentuálneho limitu.

Pri príprave a realizácii procesu VO postupuje žiadateľ v čase prípravy žiadosti o poskytnutie NFP v súlade s Príručkou k procesu VO, ktorá definuje podmienky v rámci procesu VO.

Znalecký alebo odborný posudok

Znaleckým posudkom vyhotoveným znalcom podľa zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a predkladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o znalcoch, tlmočníkoch a predkladateľoch“) alebo odborným posudkom vypracovaným odborne spôsobilou osobou v príslušnej oblasti je možné zo strany žiadateľa v rámci výzvy preukázať hospodárnosť výdavkov na obstaranie hnutelného majetku (napr. špeciálne strojné zariadenia, technológie) v prípade, keď nebolo objektívne možné (na základe čestného vyhlásenia žiadateľa) vykonať riadny prieskum trhu. Znalecký resp. odborný posudok, ktorým sa pri zohľadnení trhových podmienok určuje cena, nesmie byť starší ako 6 mesiacov ku dňu predloženia ŽoNFP (resp. ku dňu jeho predloženia Poskytovateľovi na overenie).

Znalecký/odborný posudok musí byť vypracovaný tak, aby bol preskúmateľný. To znamená, že znalecký/odborný posudok musí byť vypracovaný v rozsahu, ktorý umožní preskúmať závery z neho vyplývajúce, vrátane preskúmania spôsobu akým príslušný znalec/odborne spôsobilá osoba dospel k stanoveniu výslednej ceny.

Percentuálne limity

V prípade výdavkov, pre ktoré sú stanovené percentuálne limity, sú výdavky oprávnené iba do výšky stanoveného limitu. Akékoľvek prekročenie stanovených limitov bude považované za neoprávnené.

Primárnym cieľom percentuálnych limitov je obmedzenie výšky (podielu) vybraných typov výdavkov a nie preukázanie ich hospodárnosti.

E. Finančné a percentuálne limity

Finančné limity

V rámci výzvy nie sú stanovené finančné limity.

Percentuálne limity

V rámci výzvy je stanovený percentuálny limit, v zmysle ktorého **podiel výdavkov na obstaranie dlhodobého nehmotného majetku nesmie presiahnuť 50% z celkových oprávnených výdavkov na projekt.**